

Rzeczpospolita Polska
Rada
do Spraw Uchodźców

Warszawa, [REDACTED]

DECYZJA

Działając na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 1, art. 20 ust. 1 pkt 1, art. 48 ust. 2 i art. 89p ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472) oraz art. 138 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) Rada do Spraw Uchodźców w składzie orzekającym:

1. ROMAN WIERUSZEWSKI	-	przewodniczący
2. MARIAN KOZŁOWSKI	-	członek
3. MICHAŁ KOWALSKI	-	członek

po rozpatrzeniu w dniu [REDACTED] odwołania Pana:

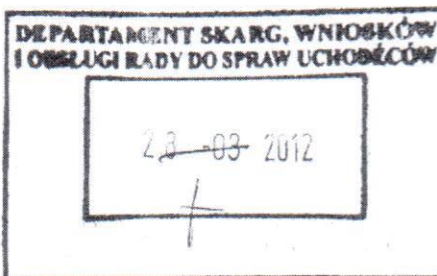
[REDACTED]
ob. Ugandy

od decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców

[REDACTED]
o odmowie nadania statusu uchodźcy i odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej oraz o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wobec stwierdzenia, że nie zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie zgody na pobyt tolerowany

utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

The Council sustains the decision, which was appealed against.

UZASADNIENIE

Pan [REDAKTOWANO] obywatel Ugandy narodowości ugandyjskiej, wniosek o nadanie statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej złożył w dniu [REDAKTOWANO]

Decyzją nr [REDAKTOWANO] z dnia [REDAKTOWANO] Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców odmówił nadania wnioskodawcy statusu uchodźcy, odmówił udzielenia ochrony uzupełniającej i orzekł o jego wydaleniu wobec stwierdzenia, że brak jest okoliczności uzasadniających udzielenie jej zgody na pobyt tolerowany.

W ustawowym terminie do Rady do Spraw Uchodźców wpłynęło odwołanie wnioskodawcy, w którym zwraca się on o uchylenie ww. decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i przyznanie mu ochrony międzynarodowej. Następnie wnioskodawca uzupełnił odwołanie oraz złożył liczne wnioski dowodowe dotyczące sytuacji w kraju pochodzenia.

Po rozpatrzeniu ww. odwołania Rada do Spraw Uchodźców doszła do następujących wniosków.

Rada do Spraw Uchodźców podziela ustalenia organu pierwszej instancji, który uznał, że wnioskodawca nie spełnia ani przesłanek do nadania mu statusu uchodźcy, ani przesłanek do udzielenia ochrony uzupełniającej, ani też przesłanek udzielenia zgody na pobyt tolerowany. Rada do Spraw Uchodźców doszła jednak do powyższych wniosków w rezultacie wnioskowania istotnie odmiennego od wnioskowania organu pierwszej instancji, które zostało przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wnioskodawca powoływał się na zagrożenie prześladowaniem w kraju pochodzenia, tj. w Ugandzie, ze względu na swoją homoseksualną (biseksualną) orientację seksualną. Wnioskodawca miał być zatrzymany ze względu na odbywanie homoseksualnego stosunku seksualnego w miejscu publicznym ( ). Po [REDAKTOWANO] dniach miał zostać zwolniony i objęty dozorem policyjnym, a w jego sprawie miał być wszczęty karne postępowanie sądowe. Po zwolnieniu wnioskodawca miał jednak ukrywać się, a następnie opuścić kraj pochodzenia i udać się do Europy. Po zwróceniu się do władz [REDAKTOWANO] wnioskiem o nadanie statusu uchodźcy został przekazany odpowiednim władzom Rzeczypospolitej Polskiej w trybie Rozporządzenia Dublin II z 2003 r. określającego państwo członkowskie Unii Europejskiej

odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o nadanie statusu uchodźcy. Wnioskodawca uzyskał bowiem uprzednio wizę wydaną przez odpowiednie władze konsularne Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472 ze zm.; dalej: u.u.c.o.), cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. W przypadku wnioskodawcy powołuje się on na obawę przed prześladowaniem w związku ze swoją orientacją seksualną. Zgodnie z art. 14 ust. 2 u.u.c.o. w zależności od warunków istniejących w kraju pochodzenia określona grupa społeczna może stanowić grupę, której członkowie mają wspólną orientację seksualną, przy czym orientacja seksualna nie może obejmować czynów, które według prawa polskiego są przestępstwami. W rozpatrywanej sprawie należy więc ustalić, czy wnioskodawca jest osobą należącą do grupy osób o orientacji homoseksualnej jako grupy społecznej i czy z tego powodu może żywić uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w kraju pochodzenia, tj. w Ugandzie.

Organ pierwszej instancji uznał za udowodnione, że wnioskodawca jest osobą o homoseksualnej orientacji seksualnej. Odnośnie natomiast do pozostałych okoliczności podnoszonych przez wnioskodawcę i dotyczących jego zindywidualizowanej sytuacji, tj. dotyczących jego zatrzymania oraz wszczęcia postępowania karnego wobec niego, organ pierwszej instancji uznał je za niewiarygodne. Organ pierwszej instancji odniósł się także do sytuacji osób homoseksualnych w Ugandzie i uznał, że o ile sytuacja osób homoseksualnych w Ugandzie jest zła i dochodzi do incydentów na tym tle, o tyle brak jest realnego zagrożenia prześladowaniem ze względu na orientację homoseksualną. Odnosząc zindywidualizowaną sytuację wnioskodawcy do sytuacji w kraju pochodzenia, organ pierwszej instancji uznał, że nie wykazał on uzasadnionej obawy przed prześladowaniem i w konsekwencji odmówił nadania statusu uchodźcy.

Rada do Spraw Uchodźców nie podziela ustaleń organu pierwszej instancji odnośnie do sytuacji osób homoseksualnych w Ugandzie. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego – z uwzględnieniem licznych wniosków dowodowych składanych przez wnioskodawcę zarówno w trakcie postępowania przed organem pierwszej instancji, jak i przed organem odwoławczym i obejmującym dowody z dokumentów, a także film dokumentalny produkcji BBC (vide akta sprawy) – jednoznacznie wynika, że sytuacja osób homoseksualnych w Ugandzie jest bardzo zła. Jak stwierdzono w opracowaniu Wydziału

Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 8 sierpnia 2011 r. „[p]raktycznie wszystkie organizacje zajmujące się monitorowaniem sytuacji praw człowieka na świecie, sytuację homoseksualistów (i ogólnie LGBTI) w Ugandzie uważają za bardzo złą”. Z opracowania tego wynika również, że zachowania homoseksualne są w Ugandzie penalizowane (grozi za nie kara pozbawienia wolności do dożywocia włącznie). Równocześnie w opracowaniu zwraca się jednak uwagę, że nie są znane przypadki, aby ktoś został skazany na mocy przepisów penalizujących zachowania homoseksualne. Z drugiej strony w opracowaniu przyznaje się, że zdarzają się przypadki zatrzymań i dochodzeń w sprawach osób oskarżanych o utrzymywanie kontaktów homoseksualnych. Materiały dowodowe zebrane w sprawie – w tym wnioski dowodowe złożone przez wnioskodawcę w postępowaniu odwoławczym – potwierdzają też, że od początku 2012 r. zaktywizowano działania mające na celu dalsze zaostrzenie sankcji prawnych skierowanych przeciwko homoseksualistom i szerzej osobom należącym do grupy LGBTI.

Cytowane opracowanie z 8 sierpnia 2011 r. potwierdza również silnie negatywne nastawienie społeczne wobec homoseksualistów. W opracowaniu stwierdza się co prawda, że „zbyt często” nie przekracza ono poziomu słownego napiętnowania, lecz przyznaje, że w styczniu 2011 r. doszło do zamordowania przez nieznaną sprawców znanego działacza homoseksualnego.

Z powyższych względów i wbrew ustaleniom organu pierwszej instancji Rada do Spraw Uchodźców w niniejszym składzie uznaje, że sytuacja osób homoseksualnych i szerzej LGBTI w Ugandzie jest wysoce zła i może stwarzać realne zagrożenie ich prześladowaniem. Szczególne znaczenie – co trafnie podniesiono w odwołaniu – ma w tym względzie sam fakt penalizowania zachowań homoseksualnych na mocy prawa. Zgodnie z opracowaniem eksperckim autorstwa S. Jansen i T. Spijkerboera, w jedenastu państwach członkowskich Unii Europejskiej samo istnienie i faktyczne stosowanie przepisów penalizujących zachowania homoseksualne może być uznane za wystarczający powód do udzielenia statusu uchodźcy (S. Jansen i T. Spijkerboer, *Ucieczka przed homofobią: wnioski o udzielanie azylu z powodu orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w Europie*, Amsterdam 2011, s. 28). Taka interpretacja pozostaje w zgodzie z art. 13 ust. 4 pkt u.u.c.o., zgodnie z którym prześladowanie może polegać w szczególności na zastosowaniu środków prawnych, administracyjnych, policyjnych lub sądowych w sposób dyskryminujący lub o charakterze dyskryminującym. Istotne jest też w powyższym kontekście, że jak potwierdza powoływane wyżej opracowanie Wydziału Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw

Cudzoziemców z dnia 8 sierpnia 2011 r. w Ugandzie przepisy prawne penalizujące zachowania homoseksualne są – przynajmniej do pewnego stopnia – stosowane w praktyce.

W związku z powyższym należy ustalić, czy wnioskodawca należy do osób o orientacji homoseksualnej i czy zindywidualizowane okoliczności na które się powołuje wykazują, że może on żywić uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w kraju pochodzenia. W ocenie Rady do Spraw Uchodźców ze względu na omówioną wyżej sytuację osób homoseksualnych w Ugandzie już sam fakt uznania homoseksualnej orientacji wnioskodawcy za udowodniony – jak uczynił to organ pierwszej instancji – w wysokim stopniu uprawdopodobnia zagrożenie jego prześladowaniem w sytuacji powrotu do kraju pochodzenia.

Organ pierwszej instancji uznał homoseksualną orientację wnioskodawcy za udowodnioną w oparciu o jego oświadczenie i na podstawie zaświadczenia lekarskiego o stwierdzeniu orientacji homoseksualnej wydane na prośbę wnioskodawcy przez polskiego specjalistę seksuologa-ginekologa w dniu 7 ... Jednozdaniowe zaświadczenie wskazuje, że nie było ono wydane w oparciu o jakiegokolwiek szersze czynności nakierowane na ustalenie rzeczywistej orientacji seksualnej wnioskodawcy. W przypadku wnioskodawcy sprawę dodatkowo komplikuje fakt, że wg własnych oświadczeń jest on osobą biseksualną. Materiały eksperckie wskazują, że wobec wieloaspektowości czynników kształtujących orientację seksualną osoby ludzkiej, nie istnieją żadne obiektywne metody pozwalające na medyczne stwierdzenie w sposób definitywny czyjejs orientacji seksualnej (S. Jansen i T. Spijkerboer, *Ucieczka...*, s. 53-57). Uznaje się też, że „opinie biegłych i ekspertów w zakresie medycyny i psychiatrii nie są stosowną ani właściwą metodą ustalania orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej wnioskodawcy” (S. Jansen i T. Spijkerboer, *Ucieczka...*, s. 57 *in fine*). Równocześnie uznaje się, że ustalenie w tej kwestii powinno następować w oparciu o oświadczenie wnioskodawcy w tej kwestii. Rada do Spraw Uchodźców w niniejszym składzie podziela to stanowisko. Należy jednak podkreślić, że w konsekwencji oświadczenie wnioskodawcy w tej kwestii podlega weryfikacji odnośnie co do jego wiarygodności na ogólnych zasadach, tj. w kontekście ogólnej wiarygodności wnioskodawcy na podstawie całokształtu zebranego materiału dowodowego.

Rada do Spraw Uchodźców musi dokonać więc oceny ogólnej wiarygodności wnioskodawcy na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie. Rada do Spraw Uchodźców w pełni podziela w tym względzie szczegółową argumentację organu pierwszej instancji (s. 10-11 uzasadnienia decyzji organu pierwszej instancji), że okoliczności powoływane przez wnioskodawcę odznaczają się bardzo niską wiarygodnością i licznymi

niespójnościami. Niespójnością charakteryzują się na przykład oświadczenia wnioskodawcy dotyczące jego domniemanej przynależności do organizacji społecznej w Ugandzie broniącej praw osób homoseksualnych. Za wysoce niewiarygodne Rada do Spraw Uchodźców uznaje również dowody z dokumentów w postaci „wykonanego nakazu aresztowania” i w postaci „zwolnienia za zobowiązaniem”. Charakteryzują się one daleko idącymi niespójnościami i brakiem logiki wykazanymi trafnie i szczegółowo przez organ pierwszej instancji. Wiarygodność wnioskodawcy podważa też fakt, że w okresie, w którym miał być poszukiwany, swobodnie przekraczał granicę lądową ugandyjską (co znajduje potwierdzenie w urzędowych stemplach w paszporcie wnioskodawcy) w celu przeprowadzenia postępowania wizowego. Podobnie, korespondencję mailową, którą wnioskodawca prowadził z pracownikami w celu nawiązania kontaktów biznesowych (pozyskiwanie studentów zagranicznych) umożliwiających mu wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miałby prowadzić wtedy, kiedy wg własnych oświadczeń przebywał w areszcie. Wyjaśnienie tej kwestii przez wnioskodawcę w odwołaniu, że poprosił kolegę o prowadzenie korespondencji w jego imieniu należy uznać za wysoce niewiarygodne.

Reasumując ocenę wiarygodności wnioskodawcy, Rada do Spraw Uchodźców stwierdza, że jest on osobą o bardzo niskiej wiarygodności. Jak wykazano, powoływane przez wnioskodawcę okoliczności należy uznać za niewiarygodne. Wiarygodność wnioskodawcy obniża też fakt, że miał on być – wg informacji zawartych w załączonej w aktach korespondencji mailowej – w przeszłości studentem i nie ubiegał się wówczas o ochronę międzynarodową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Bardzo niska ogólna wiarygodność wnioskodawcy musi rzutować także na ocenę zadeklarowanej przez niego orientacji homoseksualnej (biseksualnej), której w związku z tym – i wbrew twierdzeniu organu pierwszej instancji – nie można uznać za udowodnioną. Trafne jest domniemanie organu pierwszej instancji, że całość zabranego materiału dowodowego w sprawie wskazuje, że wnioskodawca w sposób instrumentalny konstruował swoją historię w celu możliwości zalegalizowania pobytu na terytorium Unii Europejskiej.

Biorąc wszystko powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że odmowa nadania statusu uchodźcy jest w pełni uzasadniona.

Rada do Spraw Uchodźców podziela również ustalenia organu pierwszej instancji, że w przypadku wnioskodawcy nie zachodzą przesłanki uzasadniające udzielenie mu ochrony uzupełniającej w rozumieniu art. 15 u.u.o.c., który stanowi, że cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków do nadania statusu uchodźcy, udziela się ochrony uzupełniającej, w przypadku gdy powrót do kraju pochodzenia może narazić go na rzeczywiste ryzyko doznania

poważnej krzywdy przez zaistnienie jednej z przesłanek wymienionych w punktach od 1 do 3, tj. przez: 1) orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji; 2) tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie; 3) poważne i zindywidualizowane zagrożenie dla życia lub zdrowia wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego, które to ryzyko powoduje, że nie może lub nie chce korzystać z ochrony kraju pochodzenia. Art. 15 u.u.o.c. wymaga więc oceny, po pierwsze, zindywidualizowanej sytuacji w której znajduje się cudzoziemiec, oraz po drugie, oceny sytuacji w kraju pochodzenia w konkretnym kontekście możliwości narażenia tego cudzoziemca w przypadku jego powrotu do tego kraju na ryzyko doznania rzeczywistej krzywdy przez spełnienie przesłanek wymienionych w punktach 1-3.

Należy podzielić ustalenie organu pierwszej instancji, że w stosunku do wnioskodawcy nie mają zastosowania przesłanki wymienione w punktach 1 i 3 art. 15 u.u.o.c., gdyż po pierwsze wnioskodawca nie jest narażony na orzeczenie kary śmierci lub wykonanie egzekucji (w tym względzie same postulowanie wprowadzenia do ustawodawstwa kary śmierci dla homoseksualistów w Ugandzie nie można uznać za wystarczające), po drugie w Ugandzie, w rejonie miejsca zamieszkania wnioskodawcy, tj. w Kampali, nie mamy również do czynienia obecnie z sytuacją międzynarodowego lub wewnętrznego konfliktu zbrojnego.

W ocenie Rady do Spraw Uchodźców do wnioskodawcy nie ma również zastosowania przesłanka z punktu 2 art. 15 u.u.o.c., tj. ryzyko doznania poważnej krzywdy przez tortury, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie. W pełni mają tu zastosowanie przedstawione wyżej ustalenia dotyczące zakwestionowania wiarygodności wnioskodawcy. W związku z powyższym należy uznać, że wnioskodawca nie jest obecnie zagrożony w kraju pochodzenia prześladowaniem, ryzykiem doznania poważnej krzywdy, ani doznaniem żadnych innych naruszeń praw człowieka. 89

W postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy w razie odmowy udzielenia ochrony uzupełniającej na terytorium RP, orzeka się o zasadności udzielenia zgody na pobyt tolerowany z przyczyn, o których mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1 lub 1a (art. 48 ust. 1 pkt 2 u.u.o.c.). Zgodnie z tymi przepisami cudzoziemcowi udziela się zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jego wydalenie mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom albo nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu lub być zmuszony do pracy lub pozbawiony prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukarany bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o

ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, lub wydalenie naruszałoby prawo do życia rodzinnego w rozumieniu ww. Konwencji lub naruszałoby prawa dziecka określone w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., w stopniu istotnie zagrażającym jego rozwojowi psychofizycznemu.

Wnioskodawca nie uwiarygodnił w wystarczającym stopniu, że ze względu na swoje osobiste działania byłby w konsekwencji wydalenia do Ugandy narażony na ww. naruszenia praw człowieka. Ustalenia poczynione powyżej w kontekście odmowy nadania statusu uchodźcy zachowują w tym kontekście pełną adekwatność. Wydalenie wnioskodawcy nie narusza także jego prawa do poszanowania życia rodzinnego w rozumieniu art. 97 ust. 1 pkt 1a u.u.o.c.

Rada do Spraw Uchodźców nie dopatryła się też nieprawidłowości w postępowaniu dowodowym prowadzonym przez organ pierwszej instancji, a zgromadzony materiał dowodowy uznała za wystarczający do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy. Ponadto, Rada do Spraw Uchodźców uznała, że skarżący miał zapewnioną w toku całego postępowania możliwość pełnego wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Rozpatrując odwołanie od zaskarżonej decyzji, Rada do Spraw Uchodźców, realizując zasadę prawdy materialnej i uwzględniając w toku postępowania aktualny stan faktyczny, dokonała ustaleń faktycznych i prawnych wskazujących na brak istnienia – ze względu na indywidualną sytuację, w której znajduje się wnioskodawca – przesłanek do 1) nadania statusu uchodźcy; 2) udzielenia ochrony uzupełniającej; 3) udzielenia zgody na pobyt tolerowany. W związku z powyższymi ustaleniami należało orzec jak w sentencji.

88

POUCZENIE

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Jednakże Strona niezadowolona może wnieść na nią skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, jeżeli uzna, że jest ona niezgodna z prawem. Skargę wnosi się za pośrednictwem Rady do Spraw Uchodźców (siedziba: Warszawa, Al. Szucha 74; adres do korespondencji: 00-583 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 1/3).

INSTRUCTION

The decision is deemed final as far as administrative instances are concerned. However, a party dissatisfied with the decision, should it decide that the decision is in violation of legal regulations, may file an appeal against it to the Voivodeship Administrative Court in Warsaw (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie), within 30 days from the date the decision is delivered. The appeal shall be filed through the Refugee Council (office located at: Warszawa, Al. Szucha 74; address for correspondence: 00-583 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 1/3).

[Handwritten signature] 87

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Otrzymują:

1. Pan ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~;
2. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców (w zał. akta sprawy);
3. Departament Legalizacji Pobytu i Wykazu Cudzoziemców UdSC
4. aa.

mkow

0.03.10 *[Handwritten signature]*